

روزنامه همدلی

روزنامه سیاسی، اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی صبح ایران	
یکشنبه ۹بهمن ۱۴۰۱ <p>۷ رجب ۱۴۴۴ ۲۹ ژانویه ۲۰۲۳ شماره ۲۱۱۵ سال هفتم ۸ صفحه قیمت ۲۰۰۰ تومان ضرب‌ب کیفیت ۶۷۴</p>	
www.hamdelidaily.ir hamdeli@gmail.com newspaper.hamdeli@ t.me/HamdeliNews	
صاحب امتیاز، مدیر مسئول: ولی‌الله شجاع‌پوریان	سردبیر: فضل‌الله یاری
چاپ: ۴۴۵۳۳۷۲۵ - ۰۲۱	توزیع: نشر گستر امروز ۰۲۱۶۱۹۳۳۰۰۰
نشانی: تهران- میدان انقلاب - خیابان کارگر شمالی- کوچه مهر- پلاک ۶- طبقه اول- واحد ۳	
تلفکس: ۰۲۱۶۶۸۱۲۷۵ - ۰۲۱۶۶۸۱۲۷۱	

کتاب

نقد و نظری بر رمان «روستای محوشده» نوشته «برنار کی‌رینی»

امید نمی‌میرد

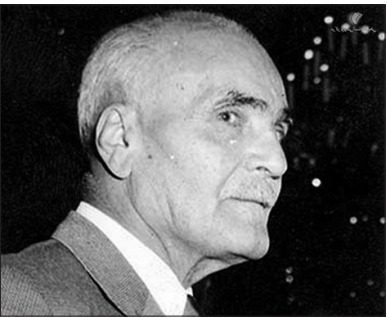
▲امحدرضا حجاززاده

▲م‌نقد ادبی و هنری

«روستای محوشده» اثری تحسین‌برانگیز و بره‌ای هر علاقه‌مند به ادبیات داستانی جذاب است.هرچند ایده رمان چندان نو نیست و شاید مشابه این وضعیت را در کتاب‌های متعددی خوانده باشیم؛ مردمانی که ناگهان به تیر غیب گرفتار می‌شوند و طبیعت یا سرنوشت، شوخی تلخ و بی‌رحمانه‌یغی با زندگی معمولی آن‌ها می‌کند؛ شاید شیوع یک ویروس کشنده یا بیماری هولناک، ظهور حکومتی دیکتاتوری یا مثل همین کتاب، پدیده‌ای ماورای طبیعی و غیرمنطقی مثل قطع ارتباط یک‌باره مردم با سایر نقاط سیاره زمین!اما آن‌چه کتاب «برنار کی‌رینی» (نویسنده بلژیکی) را از نمونه‌های دیگر متمایز می‌کند، پرداخت متفاوت به موقعیت ملتهب روستای «شاتیون- آن-بی‌پر» و نوع نگاه و روایت اوست.ماجرا از یک روز عادی با-نزدهم سپتامبر ۲۰۱۲- شروع می‌شود که مردم ناگهان پی می‌برند به هیچ‌وجه امکان خروج از روستا را ندارند نه این‌که شخص خاصی مانع خروج آن‌ها نباشد، بلکه تمام راه‌های ارتباطی با جهان خارج از روستا ناپدید شده‌اند و هیچ راهی به هیچ‌جگایغیر از خود روستا در دسترس نیست. اهالی شاتیون ابتدا سعی می‌کنند بحران را کنترل کرده و راهی برای نجات بیابند، ولی شکست می‌خورند وخیلی زود متوجه می‌شوند هر تلاشی بی‌فایده است و گویا برای همیشه آن‌جا گیر افتاده‌اند. بنابراین رفتارهای غیرعادی آغاز می‌شود؛ سرخوردگی و انزوی روستاییان از عدم دسترسی به دنیای بیرون، منفعت‌طلبی‌ها، خودمختاری واعلام استقلال برخی افراد که پیش‌زمینه‌های دیکتاتوری در رفتار و افکارشان پیدا بود و بروز جنایت‌های دهشتناکی که پیش از این در روستا سابقه نداشت‌ا و دقیقاً در چنین شرایطی سست که حتا بی‌آزارترین افراد، هیولای درون خود را آزاد می‌کنند و تصویری غیرمنتظره از آن‌چه بودند به نمایش می‌گذارند.از این منظر، رمان «روستا» می‌تواند بیش از همه برای انسان‌های ساکن در جوامع توتالیتر آشنا باشد.
هنگامی که «آن کلود ورویه»کشاورز کم‌حرف و بدخلق روستا زودتر از همه، ساز جدایی‌طلبی کوک می‌کند و با راهاندازی مزرعه خصوصی‌اش، نیمی از جمعیت روستا را به خدمت می‌گیرد، خواننده بوی جنگ و بروز دیکتاتوری به شماش می‌رسد. البته ورویه با تمام

حافظه تاریخی

حسن تقی‌زاده، از جهان ادب تا وادی سیاست

سید حسن تقی‌زاده در سال ۱۲۵۶ شمسی در تبریز پا به عرصه وجود گذاشت. پدرش سید تقی پیش‌نماز مسجد حاج ضرغلی بود. وی پس از انجام تحصیلات متداول آن زما بنا کمک شوهرخواهر خود میرزا محمدعلی خان تربیت، فرهنگی و مشروطه‌طلب‌خواه معروف، به تاسیس یک کتاب‌فروشی اقدام کرد. در این کتاب‌فروشی با روشن‌فکران عصر خود آشنا شد و چون نمایندگی فروش مطبوعات داخلی و خارجه را هم داشت بر اثر مطالعه آن‌ها از تحولات سیاسی جهان و نظام اجتماعی ممالک پیشرفته آن عصر آگاه شد. تقی‌زاده با همکاری تنی چند از روشن‌فکران تبریز در سال ۱۲۸۱ خورشیدی مجله «گنجینه فنون» را انتشار داد. بعدها سفری به قفقاز، مصر، شام و بیروت کرد و در این سفر با جمعی از دانشمندان و محققان این دیار از جمله جرجی زیدان آشنا شد و سال بعد با اطلاعات پیش‌تری به تبریز بازگشت و رساله‌ای تحت عنوان «تحقیق حالات کنونی ایران» منتشر کرد و چون از اوضاع سیاسی جهان آگاه بود در مجالس و اجتماعات مشروطه‌خواهان به ایراد نطق و خطابه می‌پرداخت به این جهت مورد توجه مردم قرار گرفت و در نخستین انتخابات پارلمانی ایرانی اهالی تبریز او را به نمایندگی خود انتخاب کردند. در آن تاریخ سیدحسین تقی‌زاده جوانی ۳۰ساله بود به این لحاظ موقعی که در میان نمایندگان تبریز در جلسه مجلس حضور یافت «سید احمد صرف» یکی از نمایندگان به کنایه گفت: «مگر در تبریز آدم قحط بود که این پسرک را به عدالت‌خانه فرستاده‌اند؟!» تقی‌زاده روز قبل از به توپ بسته شدن مجلس نطق پرهیجانی ایراد کرد و به افسران گارد مجلس دستورهایی داد ولی روز حادثه به علت کسالت به مجلس نیامد و چون در خانه احساس خطر کرد با لباس میدل به اتفاق مرحوم دهخدا، تربیت و مسالوات به سفارت انگلستان پناهنده شد. استوکس درباره پناهنده‌گی تقی‌زاده و دیگران نوشته است: «گر تقی‌زاده و همراهانش را پناه نمی‌دادیم بدون شک دستگیر می‌شدند و بدون محاکمه به قتل می‌رسیدند.» محمدعلی‌شاه که دستور داده بود به همین لحاظ سفارت انگلستان محاصره شود، مورد اعتراض دولت انگلستان قرار گرفت. بر سر تحویل تقی‌زاده و همراهان از جانب سفارت انگلستان به دولت ایران میان طرفین جر و بحث طولانی روی داد و سرانجام بر سر تبعید آن‌ها میان سفارت و دولت ایران توافق شد. تقی‌زاده از افراد

تقدائلی

زمان و تداعی ها در داستان جریان سیال ذهن

▲فیض شریفی

▲منتقد و پژوهشگر ادبیات

خاطرات و خطرات احتمالی تلی انبوه از رویدادهایی است که برهم و درهم در ذات و ذهن و ضمیر اشخاص لتنبار شده است و در زمان‌های خاص، آگاهانه و ناخودآگاهانه می‌توان به غرغه‌های خاطرات رجوع کرد و آن‌ها را از فراموشی بیرون آورد.

ذهن در حال یادآوری یک رویداد به رویداد دیگری در زمانی دیگر و به همین صورت به اتفاقاتی دیگر در زمان‌های نزدیک‌تر و دورتر به حرکت درمی‌آید. ترتیب و تنظیم رویدادها را تداعی‌ها رقم می‌زنند.

تداعی‌ها دو انتقال نامرتبط را به هم پیوند می‌دهند. تداعی‌ها در کلمات، اشیا، تصویرها و بوها و صداها، ذهن را از زمان حال به گذشته پرتاب می‌کند و گاهی هم از گذشته ساده به بعید و استمراری می‌برد. در انبیاه شلوغ و بی‌نظم خاطرات ذهن آدمی هر بار با تداعی خاصی به آن تکه‌هایی رجوع می‌کند که عامل تداعی آن وجود داشته است.

مثلا موج در ذهن دریا را تداعی می‌کند؛ دریا کششی را و کشتی، سکان، عرشه و سکان و ناخدا را تداعی می‌کند. همچنین

یادآوری

فضیلت تصرف معرفتی و منطقی

۳- تغییر دادن و تحول بخشیدن به مطالب و معلومات پیشین.
۴- افزایش و ارتقای شناختن و آگاهی.
۵- و اثربخشی مفاهیم و مکالمات. خود این فرآیند یک تصرف منطقی و معرفتی است. چگونه؟

در جریان حرکت از معلومات بدیهی و پیشین، یک فعالیت ذهنی و منطقی بنام انباشت داده‌ها صورت می‌گیرد.

۴- ارتباطات علمی. اندیشه و دانش، کار و تحقیق انباشت و دخل و تصرف ذهن متعلقل و عطف به عینیات و واقعیات مشهود و ملموس و مؤثر، تجربه حاصل می‌شود. موشکافی، تکنولوژی و دانش فنی و مهندسی و بسیاری از ابتکارات و اختراعات و نوآوری‌ها، حاصل همین نیروی تصرف و تسلط بر واژگان، مفاهیم و معلومات و تجربیات و کاربست و اثرمندی آن‌هاست.

۵- تعاملات علمی. یعنی تنها ارتباطات علمی و معرفتی نظری و انتزاعی کافی نیست، بلکه تعریف پروژه‌های عملی و علمی لازم است تا توانمندی تصرف و تسلط عقلانی افزون گردد.

۶- تمهید و فراهم نمودن ابزارها و امکانات یک شرط دیگر بروز و ظهور تصرف و تسلط عقلانی و منطقی است. به صراحت عرض کنم که لازم است منطق‌خوانی و منطق‌دانی نسبت به ایام قبل و قدیم تغییر کند، هم منطق صوری یا نهمیم، امکان کشفیات تازه مقدور نیست. تصرف همان موشکافی معرفتی و منطقی است.

این تصرف و تسلط عقلانسی و منطقی چندین شرط دارد که در اینجا به اجمال به هشت شرط اشاره می‌کنم:

۱- اشتیاق و عشق به یادگیری. عشق، خواست و طلب بی‌پایان است و از این حیث مهم و حیاتی است. عشق به آموختن و دانش شرط اول پیدایش و ظهور قدرت علمی است. مگر رنسانس و انقلاب علمی و نیوتن و اسلاف و اخلاف وی چگونه ظهور کردند؟

۲- گذر از سطحی‌نگری و قشری‌گری به عمق‌کاری و موشکافی. اندیشه‌ورزی و فلسفیدن بدین جهت مهم است که ما را از سطحی‌اندیشی به ژرف‌اندیشی فرا

موتری بود که در جریان بر کناری محمدعلی‌شاه مداخله داشت و شدیداً با ماندن شاه مخلوع در کشور مخالفت می‌کرد، او در دوره دوم قانون‌گذاری هم از تهران و هم از تبریز انتخاب شد. در جریان دوره دوم قانون‌گذاری که ایران دارای نظام دوحزبی شد تقی‌زاده رهبری فراکسیون پارلمانی حزب دموکرات را که افراد آن تندرو و انقلابی بودند برعهده گرفت. تندروپه‌ای تقی‌زاده باعث شد که مورد انتقاد ستارخان سردار ملی و باقرخان سالار ملی قرار گیرد. در آن موقع تقی‌زاده در خانه سردار اسعد به سر می‌برد. تقی‌زاده سپس به انتشار روزنامه «کاوه» پرداخت. در سال ۱۳۰۰ شمسی در برلن بود که از جانب قوام‌السلطنه نخست‌وزیر وقت به ریاست هیأت اعزامی ایران به شوروی به منظور مذاکره با این دولت تعیین شد و بعد از افتتاح مجلس سنا به ریاست آن برگزیده شد. این ترتیب اولین رئیس سنای ایران بود. در اوقاتی که در لندن به سر می‌برد کتابی به اسم «گاه‌شماری در ایران منتشر ساخت و مقالات بسیاری به زبان‌های انگلیسی و آلمانی مربوط به تاریخ وهمچنین مسائل مختلف علمی و ادبی در مجلات خارجی نگاشت.چندین مقاله نیز از آن مرحوم در مورد جریان‌های سیاسی در مملکت عثمانی و عالم عرب و ایران در مجله «عالم اسلامی» چاپ پاریس منتشر ساخت. بر بسیاری از کتب معتبر مقدمه نوشت. رساله‌ای در باب مانی و مانویت نیز از وی به چاپ رسید. سایر تالیفات وی عبارت است از «تحف‌الملوک»، «تاریخ عربستان و قوم عرب»، «تاریخ انقلاب ایران» و تعداد بی‌شماری مقاله به زبان‌های فرانسه، عربی، انگلیسی، آلمانی، روسی، ترکی و فارسی در نشریات خارجی و داخلی.

نیلز بو بوژزن - دانمارک

اگر یک سال دانشجوی دانشگاه هاروارد باشی، منته‌ا مسابقه قایقرانی را نبینی، پولش را پس می‌دهند. بگذار مال جیسن باشد. یک سالی جیسن را به هاروارد بفرست.«ص ۹۲) در اینجا نیز آشفتگی آشکار است. خواننده داستان‌های رئالیستی و ناتوالیستی نمی‌داند با این متن چه کار کند.

هوای ابری در نیولندن، در ماه عروسان می‌آورد بیشتر منائر از خشم و هیاهوی از فاکتر، بیداری فینیگان از جویس، به سوی فانوس دریایی و خانم دالووی از ویرجینیا وولف است.

به یک برش از خشمم و هیاهوی فاکتر (ترجمه صالح حسینی) نگاه کنیم: «اگر هوا ابری بود، می‌شد به پنجره نگاه کنم و دربرسه آن چه از عادت‌های بیپهوده می‌گفت فکر کنم.

و فکر کنم که اگر هوا بر همین منوال می‌ماند برای آن‌ها که در نیولندن بودند خوب می‌شد. و چرا نباشد، ماه عروسان، صدایی که دمید او یک‌راست از آینه، از بوی کپه شده، بیرون دوید. گل سرخ. گل سرخ. آقا و خانم جیسن ریچموند کامیسن به اطلاع می‌رساند از دواج. گل سرخ.

نه چون درخت سرخک و استبرق، باکره.

گفتم من ز نا با محارم کرده‌ام، آی پدر من گفتم.

گل سرخ. محیل و آرام.

روزنامه همدلی

عاملی راستکار در پیش اسکندر به حجتّ زبان آوری کرد. اسکندر گفت: از من نمی‌ترسی؟ گفت: چرا بترسم که هر که راستی کند از خدای نترسد که ترس از خیانت بنده باشد یا ظلم خداونگار، و بنده از این هر دو طرف ایمن است.

منتقد تکامل

اکستروژن هم‌زمان:در اصطلاحات شیمی فرآیندی است که دو نوع ماده اولیه یا رنگ‌های متفاوت، هم‌زمان در یک پروفیل اکستروژن شوند.

مجازستان

● می‌شه آهنگ‌های بی‌خواننده، نقاشی و فیلم به هنرمند یا هر کسی رو دید و گوش کرد و کیف کرد و حرف‌های سیاسییش رو به سخره گرفت.اینکه نقد حرف‌های بی‌نفر باعث می‌شه حس کنی به تو توهمین شده چون بت توست اشتباهه. حالا یکی نمی‌تونه هنر روز از شخص جدا کنه؛ اون انتخابه. من می‌کنم. یارو آهنگ‌هاش عالیه ولی خیلی حرف مفت می‌زنه که ممکنه چون تو نقد دوسرشی درای حالت نشه، ولی ما حایمون می‌شه تمام (Yalda)

● چیزی که قند تو دلت آب می‌کنه، همیشه دوره، کمه، چاق کنندهست، غیرقانونیه، داره مهاجرت می‌کنه، گروهه، تازه تو رو هم نمی‌خواوا (SaRa)

● هیچ وقت نتونستم فاز اینایی که فن‌بیچ می‌زنن رو درک کنم. طرف صبح تا شب قربون صدقه یکی می‌ره تا شاید به بار لایکش کنه یا بتونه ببینتش. خب همون زمان رو بذار به مهارت یساذ بگیر، بعد از مدتی خودت می‌رسی به آدم موفق. (بطورس)

● به بار خواستگار اومد برای خواهرم، بعد ظرف شیرینی از دستم افتاد زمین، مادر داماد با لیخنذ پهنی گفت خوبه خواستگاری شما نیومدیم، (شادروان)

فناور

هوش مصنوعی جدید گوگل

می‌تواند موسیقی بسازد

هوش مصنوعی احتمالاً در گام بعدی خود دنیای موسیقی را هدف قرار خواهد داد. گوگل اخیراً مطالعه‌ای روی یک مدل به نام MusicLM را منتشر کرده است که می‌تواند با یک متن ساده در هر ژانری، موسیقی تولید کند. مدل هوش مصنوعی گوگل با ۲۸۰ هزار ساعت موسیقی آموزش داده شده است تا بتواند با تنوع و عمقی بالا آهنگ بسازد. مدل Music LM نه‌تنها می‌تواند ژانرها و آلات موسیقی را با هم ترکیب کند، بلکه توانایی ساخت آهنگ از روی ایده‌های انتزاعی را هم دارد که در آن معمولاً برای کامپیوترها کار سختی است. هوش مصنوعی گوگل همچنین می‌تواند مبتنی بر زمینه، سوت‌زدن یا توصیف یک نقاشی موسیقی بسازد. این نرم‌افزار حتی حالتی برای داستان‌گویی دارد که می‌تواند چندین توصیف مختلف را با هم پیوند بزند تا یک مجموعه موسیقی متن یا Set یک DJ بسازد. البته MusicLM هم مانند تمام هوش مصنوعی‌های زایا مشکلات خاص خودش را دارد. برای مثال، بعضی از ترکیب‌های صوتی آن عجیب و غریب هستند و برخی از «هوکال»‌ها هم قابل تشخیص نیستند یا این حال، خروجی کار از آنچه احتمالاً انتظار دارید، بهتر می‌شود. گوگل هنوز دست به انتشار این هوش مصنوعی نزنده است و بنظر نمی‌رسد که به این زودی‌ها آن را عرضه کند. MusicLM مثل سایر هوش مصنوعی‌های این شرکت فعلاً عرضه عمومی نمی‌شود و دلیل اصلی این اتفاق مسائل حق نشر یا کپی‌رایت است. ظاهراً حدود یک درصد از موسیقی‌های استفاده‌شده برای آموزش این مدل کپی‌رایت داشته‌اند. اگرچه سوالات مربوط به کسب مجوز برای استفاده از این آهنگها در مدل‌های هوش مصنوعی هنوز پاسخ‌خوشی ندارند، ولی در «ایت‌پیپر»ی از «رایک سانری» در سال ۲۰۲۱ مدعی شده بود که کار خروجی این سیستم‌های هوش مصنوعی به‌قدر کافی دارای نشانه‌های آهنگ‌های مرجع هستند که ناقض کپی‌رایت باشند.

سرویس‌های گوگل برای کاربران اتحادیه اروپا شفاف‌تر می‌شود

طبق بیانیه کمیسیون اتحادیه اروپا گوگل توافق کرده اطلاعات واضح‌تری برای کاربران گوگل‌استور، گوگل‌پلی‌استور، گوگل‌هنتز و گوگل‌فلایتسز در اروپا فراهم کند. این شرکت فناوری به زودی نشان می‌دهد به‌عنوان یک واسطه عمل می‌کند یا محصولات را به طور مستقیم می‌فروشد و بهتر است درباره ارسال محموله به مشتریان و تعمیرات و بازگشت محصول اطلاعات‌رسانی کند. گوگل اقدامات مذکور را برای هم‌خوانی با قوانین اتحادیه اروپا و پس از مذاکراتی با شبکه همکاری حمایت از مصرف‌کننده انجام می‌دهد که در سال ۲۰۲۱ میلادی آغاز شد. دیده ریندیر در بیانیه‌ای دراین باره نوشته‌است:مصرف‌کنندگان اتحادیه اروپا لایق اطلاعاتی شفاف و کامل هستند تا بتوانند آگاهانه انتخاب کنند. این تعهدات از نسوی گوگل یک گام فراتر دراین مسیر هستند. گوگل فلایتز و گوگل‌هنتز به زودی به مشتریان خود نشان می‌دهند به‌طور مستقیم کالا و سرویس را می‌فروشند یا فقط به‌عنوان واسطه برای شرکت‌های دیگر عمل می‌کنند. آن‌ها همچنین باید مرجع قیمت برای تخفیف‌ها را ذکر و شفاف‌سازی کنند.نقد‌های گوگل تأیید نشده نیستند. دراین میان، گوگل استور و گوگل‌پلی‌استور نیز باید اطلاعات شفافی درباره پیش‌قراردادی مربوط به قیمت‌های ارسال محموله، حق رد سفارش و تعمیر یا جایگزین کردن را فراهم کنند. همچنین این سرویس‌ها باید یافتن اطلاعات درباره فروشندگان از جمله نام و آدرس قانونی آن‌ها همراه روش‌های تماس مستقیم و تأثیرگذار را مشخص کنند.در آخر این شرکت آمریکایی باید به کاربران نشان دهد که چگونه نسخه‌های گوگل پلی در کشورهای مختلف را با توجه به پیروی از قوانین مسدودسازی جغرافیایی اتحادیه اروپا ارائه و به آن‌ها اجازه دهد از روش‌های پرداخت از هر کشور اتحادیه اروپا استفاده کنند.